

POLAZAK U ŠKOLU – KORAK U SVIJET OBAVEZA

Polazak u prvi razred novo je razdoblje za djecu i roditelje.

Polaskom u školu dijete ulazi u organizirani sustav, suočava se s odgovornošću i obavezama, po prvi puta izlaže se mehanizmu vrednovanja i natjecanja. Tu ima priliku za rast i razvoj, za dobivanje priznanja, ali je moguć i doživljaj neuspjeha i kritike. Za dio djece polazak u školu predstavlja i prvo odvajanje od roditelja.

Roditelji prvašića često su uzbuđeni polaskom djeteta u školu, ponekad su zabrinuti kako će dijete funkcionirati u školi... Proces uključivanja u ovaj novi sustav mogu učiniti jednostavnijim i lakšim ukoliko stvore dobro ozračje u kojem škola i zdrave navike imaju važno mjesto, a učitelja/učiteljicu dožive kao suradnika.

Hoće li škola predstavljati radost ili stres uvelike ovisi o zrelosti djeteta za školu, o njegovom (redovitom) pohađanju predškolske ustanove, o zdravlju djeteta, eventualnim teškoćama u razvoju, pa i o načinu postupanja s djetetom u obitelji.

Korisne vještine koje će djetetu pomoći lakšem uključivanju u razredni kolektiv su: druženje s vršnjacima, uvažavanje potrebe drugih, kontrola trenutačnih impulsa (pričekati svoj red, ne upadati u riječ...), usvojene higijenske i kulturne navike, radne navike (briga o igračkama, kućnim ljubimcima, čuvanje svojih stvari, obavljanje manjih poslova – pomoći roditeljima...)

Prilikom polaska u školu ponekad se kod djece mogu javiti strahovi da ne zakasne u školu, da ne zaborave napisati zadaču, da ih učiteljica ne upozori, da neće znati... Djeca često o svojim strahovima i poteškoćama ne govore – oni to pokazuju ponašanjem.

Kod djece možemo primijetiti neke blaže pokazatelje stresa kao što su: ponovno tepaju, više se maze, traže uspavljaju, traže „dudu“ ili počinju sisati prst, traže potvrdu da ih volite, grizu nokte, pretjerano se brinu o izgledu i sl. Blaže poteškoće mogu se ublažiti bez posebne stručne pomoći – djetetu posvetite više pažnje, potpore, razumijevanja, ohrabrenja, druženja. Kako djeca upoznaju školsku situaciju i navikavaju se ovi znakovi se najčešće smanjuju i nestaju. Ponekad traju duže ili se pojačavaj. Vrlo rijetko se mogu javiti i nešto ozbiljniji pokazatelji stresa: noćni strahovi, smetnje ponašanja (neposluh, prkošenje, laganje, krađa, agresivnost), enureza i enkompreza (nekontrolirano mokrenje ili ispuštanje stolice), hipohondrične žalopojke (žale se da ih boli trbuh, glava...). Tada je dobro razgovarati s učiteljima ili stručnim suradnicima u školi o načinu rada i potrebnim mjerama.

U postupanju s djetetom postoje djelotvorni načini postupanja kao: slušanje, podupiranje, ohrabrvanje, poštovanje, prihvatanje, pregovaranje i usklađivanje, dosljednost, strpljenje, pozitivan primjer... i oni postupci koji najčešće ne rješavaju probleme, a ostavljaju negativne posljedice na odnos između roditelja i djece: ljutnja, kritiziranje, potkuljivanje, ucjene, okrivljavanje, kažnjavanje, omalovažavanje, nedostatak tolerancije, nedosljednost. Jedan od važnijih ciljeva odgoja je razvijanje odnosa međusobnog uvažavanja i poštovanja između roditelja i djece. Takav odnos razvijamo družeći se uz zajedničke aktivnosti: šetnja, čitanje, učenje, zajedničko obavljanje kućanskih obaveza, rad u vrtu... ili slušanje glazbe, obiteljski izleti,igranje igri. Preporučamo društvene igre koje razvijaju komunikaciju, toleranciju, pažnju, kao memory, čovječe ne ljuti se, karte..., te igre koje razvijaju spretnost ruku i kreativnost pomoći – boja (vodene, drvene, tempere), plastelina, glinamola, korištenjem papira u boji, škara i ljepila.

Da bi lakše obavljala svoje školske i domaće zadatke, učite djecu zdravim životnim navikama: osigurajte im miran i dostatan san (dijete mlađe školske dobi mora spavati od 9 do 11 sati), raznovrsnu prehranu, osigurajte im svakodnevno dovoljno kretanja, igre i druženja s vršnjacima, osobito nakon škole, budite ih prije škole na vrijeme da ne osjete napetost zbog žurbe, pomozite im

pronaći ravnotežu između rada i odmora (koncentracija sedmogodišnjaka je 15 – 20 minuta, ako osjetite da dijete gubi koncentraciju ili je nemirno, dopustite mu kraći odmor od oko 5 minuta, tada će lakše nastaviti s radom).

Do početka školske godine pokušajte razviti interes za školu (ne plašiti, niti uljepšavati).

U vašem domu osigurajte određeno mjesto za pisanje zadaća, predvidite prostor za odlaganje školskog pribora, isplanirajte određeno vrijeme za rad. Motivirajte dijete tako što ćete poticati dosljednost, ustrajnost, samostalnost, kontrolirati redovitost i točnost, pružati podršku, pa i pomoći da „posao“ obavi do kraja i doživi radost zbog uspješno obavljenog posla (ne „kupovati“ uspjeh, ali pohvaliti za do kraja obavljeni zadatak).

Djeca imaju prava, ali i obaveze. Poučimo ih da ih obavljaju samostalno i odgovorno, a pri tome:

- ne ljutite se kada ih treba razumjeti
- ne gubite kontrolu tamo gdje bi trebali pomagati
- ne vičite u situacijama kada bi trebali zagrliti i pomilovati

A kada počne škola:

Dijete će biti uspješnije ukoliko roditelj:

- pruža brigu i podršku,
- iskazuje jasna i pozitivna očekivanja na njegovo učenje i ponašanje,
- pruža priliku sudjelovanja u svakodnevnom životu svoje obitelji,
- razvija realan pogled na djetetove sposobnosti i prihvaća dijete takvo kakvo jest.

Za suradnju roditelja sa školom značajno je istaknuti sljedeće:

- odlazak na razgovore u školu dijete doživjava kao brigu i interes za njegovo učenje, a samim time i za njega kao osobu,
- ukoliko je moguće, s djelatnicima škole trebaju surađivati oba djetetova roditelja na roditeljskim sastancima, individualnim razgovorima, ali i pismima, porukama u bilježnici,
- roditelji trebaju redovito komunicirati s učiteljem, tijekom cijele školske godine, kako bi saznali o djetetovim osobinama i navikama koje iskazuje u školskoj situaciji. Učitelj vidi dijete na drugačiji način i u drugoj situaciji te mogu pomoći korisnim smjernicama.
- roditelji mogu aktivno sudjelovati u radu škole, ponudivši svoja znanja, umijeća, vrijeme i sredstva.

Roditeljski sastanci su prigoda roditeljima za cijelovito informiranje o radu škole. Oni su ujedno i prilika za upoznavanje roditelja djece s kojima se naše dijete svakodnevno druži. Roditelji mogu međusobno razmjenjivati iskustva u odgoju djeteta, dogovarati zajedničke susrete i igru djece u nečijem domu, ali i imati mogućnost uvida u rad u slučaju djetetova izostanka iz škole.

Roditelji koji se aktivno bave svojom djecom stvaraju kod djece osjećaj zajedništva i sigurnosti kroz zajedničke aktivnosti (druženje i igru s vršnjacima, kućne poslove, odlaske u kupovinu, odlaske u prirodu, športske aktivnosti) dijete se navikava na suradnju, razvija svoje potencijale, **uči** planirati i iskazivati svoje zamisli, uči kontrolu svoga ponašanja i postupno prihvaća pravila ponašanja u odnosu na druge osobe.

SVIM PRVAŠIĆIMA I RODITELJIMA SRETNO!